

Persbericht, 19 september 2022: “De eengemaakte markt crisisbestendig maken: Europa voorzien van een reeks robuuste instrumenten om het vrije verkeer en de beschikbaarheid van relevante goederen en diensten in stand te houden”

Vandaag presenteert de Commissie het nieuwe noodinstrument voor de eengemaakte markt. Dit kader voor crisisbeheersing heeft tot doel om in geval van toekomstige crises het vrije verkeer van goederen, diensten en personen en de beschikbaarheid van essentiële goederen en diensten in stand te houden, in het belang van burgers en bedrijven in de hele EU. Hoewel de eengemaakte markt ons beste troef is gebleken op het gebied van crisisbeheersing, heeft de COVID-19-pandemie structurele tekortkomingen aan het licht gebracht die het vermogen van de EU om doeltreffend en op gecoördineerde wijze op noodsituaties te reageren, belemmeren. Unilaterale maatregelen hebben geleid tot versnippering en verergering van de crisis en heeft met name gevolgen gehad voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Margrethe **Vestager**, uitvoerend vicevoorzitter voor een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk: *“Uit de COVID-19-crisis bleek duidelijk dat wij ervoor moeten zorgen dat onze eengemaakte markt te allen tijde operationeel is, ook in tijden van crisis. We moeten de markt sterker maken. We hebben nieuwe instrumenten nodig die ons in staat stellen snel en collectief te reageren. Dit is nodig om, bij elke nieuwe crisis waarmee wij geconfronteerd worden, onze eengemaakte markt open te houden en ervoor te zorgen dat goederen van vitaal belang beschikbaar blijven om de Europese burgers te beschermen. Het nieuwe noodinstrument voor de eengemaakte markt maakt dit mogelijk.”*

Thierry **Breton**, commissaris voor de Interne Markt: *“In de reeks crises van de afgelopen paar jaar hebben we hard gewerkt om een goed functionerende eengemaakte markt in stand te houden, onze grenzen en toeleveringsketens open te houden en ervoor te zorgen dat de producten en diensten die onze burgers nodig hadden, beschikbaar bleven. Maar we moeten beter voorbereid zijn om op de volgende crisis te anticiperen en erop te reageren. In plaats van een beroep te doen op ad hoc geïmproviseerde acties, zal het noodinstrument voor de eengemaakte markt een structureel antwoord bieden om het vrije verkeer van goederen, personen en diensten in tijden van tegenspoed in stand te houden. Het noodinstrument voor de eengemaakte markt zal zorgen voor een betere coördinatie met de lidstaten, de gevolgen van een potentiële crisis voor onze industrie en economie helpen voorkomen en beperken, en Europa toerusten met instrumenten waarover onze mondiale partners beschikken maar wij niet.”*

Het noodinstrument voor de eengemaakte markt vormt **een aanvulling op andere EU-wetgevingsmaatregelen** voor crisisbeheersing zoals het Uniemechanisme voor civiele bescherming, alsook op EU-regels voor specifieke sectoren, toeleveringsketens of producten zoals **gezondheid, halfgeleiders of voedselzekerheid**, waarvoor al gerichte crisisresponsmaatregelen zijn voorzien. Het voorziet in een evenwichtig kader voor crisisbeheersing om verschillende bedreigingen voor de eengemaakte markt in kaart te brengen en de soepele werking daarvan te waarborgen door:

- **een structuur voor crisisgovernance van de eengemaakte markt op te zetten:** een nieuw mechanisme om toezicht te houden op de eengemaakte markt, verschillende risiconiveaus vast te stellen en een passende respons te coördineren, bestaande uit verschillende fasen, namelijk de plannings-, waakzaamheids- en noodfasen. Het kader voor noodplanning stelt de Commissie en de lidstaten in staat een coördinatie- en communicatienetwerk op te zetten om de paraatheid te vergroten. Als er vervolgens een bedreiging voor de eengemaakte markt wordt vastgesteld, kan de Commissie de bewakingsmodus activeren. Tot slot kan, in geval van een crisis met verstrekende gevolgen voor de eengemaakte markt, de Commissie de noodfase activeren. Er zal een adviesgroep bestaande uit de Commissie en de lidstaten worden opgericht om de situatie te monitoren en de meest geschikte responsmaatregelen aan te bevelen. De groep zal gedurende het hele proces een essentiële rol spelen;

- **nieuwe maatregelen voorstellen om bedreigingen voor de eengemaakte markt aan te pakken:** in de waakzaamheidsfase zouden de lidstaten zich in samenwerking met de Commissie richten op het monitoren van toeleveringsketens van goederen en diensten die als strategisch belangrijk zijn aangemerkt, en op het opbouwen van strategische reserves daarvan. Wanneer de noodmodus is geactiveerd, zal het vrije verkeer op de eengemaakte markt worden gehandhaafd door middel van een zwarte lijst van verboden beperkingen en, meer in het algemeen, door een versterkte en snelle controle van unilaterale beperkingen. De Commissie kan de lidstaten ook aanbevelen de beschikbaarheid van crisisrelevante goederen te waarborgen door de uitbreiding of herbestemming van productielijnen te vergemakkelijken of door de verlening van vergunningen te versnellen. Ten slotte kan zij de lidstaten ook aanbevelen de strategische reserves die tijdens de bewakingsfase zijn aangelegd, doelgericht te distribueren. Er zullen ook nieuwe regels van toepassing zijn om openbare aanbestedingen van relevante goederen en diensten door de Commissie namens de lidstaten te vergemakkelijken, zowel in de waakzaamheidsfase als in de noodfase;
- **laatste redmiddelen toe te staan bij noodsituaties:** in buitengewone omstandigheden, en alleen wanneer de noodfase reeds is geactiveerd, kan de Commissie ook gebruikmaken van instrumenten waarvoor een afzonderlijke activeringsstap nodig is. In dit geval kan de Commissie gerichte verzoeken om informatie richten tot marktdeelnemers, die bindend kunnen worden gemaakt. Zij kan hen ook vragen om voorrang te geven aan de levering van crisisrelevante producten, en ondernemingen moeten daar gehoor aan geven, tenzij zij zwaarwegende redenen kunnen aanvoeren om dat te niet te doen. Bovendien zal het versneld in de handel brengen van bepaalde producten door snellere tests en accreditatie, onder meer door middel van conformiteitsbeoordeling, ervoor zorgen dat zij in noodsituaties beschikbaar zijn. De regels die dergelijke afwijkingen toestaan, zijn vastgelegd in afzonderlijke voorstellen voor een verordening en een richtlijn tot wijziging van een aantal productspecifieke regelingen, die de verordening voor het noodinstrument voor de eengemaakte markt vergezellen.

Volgende stappen

Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie zullen de voorstellen nu onder de loep nemen. Eenmaal vastgesteld door de medewetgevers zullen de verordeningen in werking treden op de twintigste dag nadat ze in het Publicatieblad van de Europese Unie zijn gepubliceerd.

Achtergrond

De eengemaakte markt is al bijna dertig jaar de belangrijkste troef van de EU geweest. De markt biedt zekerheid en schaalvoordelen, fungeert voor onze bedrijven als springplank naar de rest van de wereld en zorgt ervoor dat hoogwaardige consumentenproducten en -diensten in ruime mate beschikbaar zijn. Tijdens recente crises, en met name in de vroege dagen van de COVID-19-pandemie, hadden bedrijven en burgers echter te lijden van reis- en invoerbeperkingen, verstoringen van de aanvoer en een gebrek aan voorspelbaarheid van de regels, waardoor de eengemaakte markt versnipperd raakte. De naar aanleiding van de pandemie vastgestelde, maar vaak slecht ontworpen en onvoldoende gerechtvaardigde uitvoer- en reisbeperkingen binnen de EU hebben het vrije verkeer van goederen, diensten en personen verstoord, wat economische kosten en vertragingen tot gevolg heeft gehad, en de algemene crisisrespons heeft belemmerd.

Het vandaag gepresenteerde noodinstrumentpakket volgt op oproepen van de Europese Raad, die in zijn [conclusies van 1-2 oktober 2020](#) heeft verklaard dat de EU lering moet trekken uit de COVID-19-pandemie en de resterende versnippering, belemmeringen en zwakke punten van de eengemaakte markt in noodsituaties moet aanpakken. In reactie hierop kondigde de Commissie in haar [mededeling over de geactualiseerde industriestrategie van mei 2021](#) aan dat zij een specifiek instrument zou voorstellen om het vrije verkeer van goederen, diensten en personen en meer transparantie en coördinatie in tijden van crisis te waarborgen. Het [Europees Parlement was ingenomen met het plan van de Commissie](#) om een noodinstrument voor de eengemaakte markt

voor te stellen en verzocht de Commissie het te ontwikkelen instrument juridisch bindend en structureel te maken om het vrije verkeer van personen, goederen en diensten in geval van toekomstige crises te waarborgen. Alvorens het voorstel in te dienen, heeft de Commissie uitgebreide raadplegingen gehouden, onder meer door een verzoek om input, een openbare raadpleging en een enquête van de lidstaten te publiceren, en heeft zij een grote workshop voor belanghebbenden georganiseerd en talrijke meer doelgerichte raadplegingen van belanghebbenden uitgevoerd.

Meer informatie

[Vragen en antwoorden](#)

[Factsheet](#)

[Video](#) over het noodinstrument voor de eengemaakte markt

[Voorstel voor een verordening](#) tot vaststelling van een noodinstrument voor de eengemaakte markt en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2679/98 van de Raad

[Voorstel voor een verordening](#) tot vaststelling van maatregelen om de aanvoer en beschikbaarheid van crisisrelevante goederen te vergemakkelijken in geval van noodsituaties voor de eengemaakte markt en tot wijziging van Verordening (EU) 2016/424, Verordening (EU) 2016/425, Verordening (EU) 2016/426 en Verordening (EU) 2019/1009

[Voorstel voor een richtlijn](#) tot wijziging van de Richtlijnen 2000/14/EG, 2006/42/EG, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU en 2014/68/EU en tot invoering van noodprocedures voor conformiteitsbeoordeling, de vaststelling van gemeenschappelijke specificaties en markttoezicht in geval van noodsituaties voor de eengemaakte markt